

ran. Trpel je več let na očesni mreni. — Želimo povsod priljubljenemu in spoštovanemu tovarišu, da bi se še dolgo vrsto let veselil ljubega zdravja!

Štajerske vesti.

MARTIN SKLOPŠEK.

Iz Laškega trga je došla žalostna vest, da je v novi deželni bolnišnici v Gradcu umrl tovariš Martin Sklopšek, nadučitelj na Reki pri Laškem trgu. Rojen je bil v Pišecah leta 1878., torej mu je bilo komaj 37 let, ko je zatisnil za vekomaj svoje oči. Učiteljske je dovršil leta 1897., definitivno pa je bil nameščen leta 1901. — vse sama mlada leta, obilo dobrega obetajoča — a tako hitro vse uničeno, ko se še ni moglo razviti v plodoviti moški zrelosti!... Žalost nam zaliva srce, ko moramo čuti v teh strašnih časih kar naprej — ta in ta naših je končal... Koliko pa nas še ostane naposled?... Kaj bo z našim osirotelim šolstvom?... Bodi ti, ljubi tovariš Martin, trajen spomin v naših srcih!

—š— Iz Vurberga pri Ptujju poročajo: Štajerski cesarski namestnik je podelil nadučitelju Franu Zihru za 44letno službovanje na ljudski šoli častno kolajno. Tovariš nadučitelj je s 1. decembrom t. l. vpokojen. Služboval je na Vurberški šoli 42 let. Naj bo ponosen na to odklikovanje, ki je javno priznanje njegovega neumornega dolgoletnega dela na polju ljudske prosvete. Želimo tovarišu nadučitelju, da še doživi mnogo zdravih srečnih let v zaslužnem pokoju!

—š— Odklikovanje po junaški smrti. Tovariš učitelj Mirko Kovačič iz Selnice ob Dravi, o čigar junaški smrti na južnem bojišču smo poročali zadnjič, je bil po smrti odklikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne kolajne.

—š— Iz Ljutomera nam pišejo: Ranjen je bil na italijanskem bojišču praporščak Fran Luknar, učitelj pri Sv. Juriju ob Ščavnici. En dan prej je bil še odklikovan z bronasto kolajno.

—š— Jarenina v Slovenskih goricah. To vam je bilo čvickanja in žvrgoljenja, kakor kadar priletijo lastovke nazaj, vseleč se, da je premagan njih sovražnik — zima! Naši fantje Jareninčani so odhajali pod vodstvom svojega nadučitelja Jožefa Čonča kot prostovoljni strelci k c. kr. polku prostovoljnih strelcev v Maribor. Bilo je 14 junaških mladeničev; nadučitelj jih je odbral iz svoje čete »vojaških mladostnih predvaj«. Voz so imeli lepo okrašen s svežim štajerskim zelenjem; podoben je bil upanosnemu pomladanskemu gnezdu, krog katerega se sliši braneči »čiv, čiv«, če ga sovražnik ogroža. Pa so klicali, da gredo Italijanom polento solit. — Ko pa so prišli v Maribor, stavim, da bi se vsak jokal, če bi ga bili odsvolili nazaj domov. Tovariš nadučitelj jim je še položil za slovo lepih vodilnih nauk v potno torbico ter jih opominjal, naj bodo vredni tovariši slavnih slovenskih vojakov. V spomin pa jim je še izročil pesemco, ki jo je sam (razen prvih treh kitic, ki so narodne) sestavil nalašč zanje. — Tako vzgaja in vnema slovensko učiteljsvo mladino v teh hudih in resnih časih za cesarja in domovino. — Da, tudi mi Slovenci hočemo z Avstrijo živeti ali umreti. Mi trdno verujemo v Avstrijo in njeno pravičnost in da, ko se vrne ljubi mir, se bo mogla veseliti ona z nami in mi z njo.

—š— Udeležba pri vojnem posojilu na Štajerskem. C. kr. štajerska namestnika razpošilja listom depis, v katerem izvaža, da se je podpisalo vojnega posojila na Štajerskem 271 milijonov kron; od tega zneska odpade na podpise pri bankah in hranilnicah 232 milijonov kron. Tudi učenci raznih šol v deželi so podpisali precejšnje zneske; učenci državne gimnazije v Celju so podpisali 44.778 K. — Koliko so podpisale slovenske šole, nam ni znano. Gotovo pa je tudi ta znesek lep.

—š— Iz Trbovelj. Tudi Trbovlje ne smejo zaostati za drugimi večjimi kraji, kar se tiče domovinske ljubezni in patriotične požrtvovalnosti. Koliko tisoč kron se je že nabralo in odposlalo v vojne namene, o tem sploh nismo ničesar poročali, ker samo že čut, da smo storili svojo dolžnost napram državi in cesarju, nas navdaja z zadovoljstvom. Sedaj pa smo dobili s posredovanjem neumornega župana in šolskega ravnatelja Gust. Voduška tudi obrambni ščit, ki je postavljen na javnem prostoru v lepo okrašenem šotoru — nasproti Krammerjevi trgovini. V nedeljo je bilo slovesno zabijanje žrebcev. Po navduševalnem nagovoru županovom na zbrano mnogoštevilno občinstvo je zabil dva zlata žrebca v imenu trboveljske ob-

čine sam župan, podžupan Krammer v svojem imenu in v imenu gasilnega društva. Inženir Krasnig v imenu rudokopa, nadporočnik Reiser kot zastopnik vojaške oblasti, nadporočnik Armič iz Ljubljane, ki je bival ravno tukaj — v svojem imenu, župnik Časl v imenu župniškega urada, Marta Plavšakova v imenu učiteljskega osebja dekliške šole v Trbovljah. Potem se je vrstilo drugo občinstvo, in marsikatera stara mamica je s tresočo roko zabila žrebelj za domovino, ki jo tam v daljni tujini brani njen ljubljani sin. Tudi šolska mladina ni zaostala, in razredi se kosajo med seboj, kateri bo zabil več žrebcev. Tako so n. pr. na dan godu rajne cesarice Elizabete zabil učenci 5. razreda deške šole v Trbovljah 16 železnih žrebcev po 60 vin., kar je vsekako lep zgled domovinske ljubezni od strani našega nadobudnega naraščaja. Drugi bodo seveda še prišli. Tudi v Trbovljah bodo imeli pozni zanamci spomin na našo neomajno ljubezen do domovine.

—š— Umrli je v Celju bivši nadučitelj v Šoštanj, Franc Hernaus, 77 let star. Blag mu spomin!

Ivan Kryl.

Iz Ljutomera nam pišejo: Tukaj je umrl v sredo, 15. decembra, v 74. letu svoje starosti mnogozaslužni, obče priljubljeni in spoštovani učitelj realke, tovariš Ivan Kryl. — Služboval je na tej šoli polnih 45 let ter bil ustanovnik in duša vseh narodnih društev še v svoji visoki starosti. — Časten mu spomin!

—š— Vzporod in snov za domoljubne slavnosti. P. n. društvom na deželi in šolam, ki nameravajo prirediti kako patriotično slavnost, katere čisti dobiček je namenjen oskrbi ranjenih vojakov ali pa se sicer položi na oltar domoljubja, je pripravljen šolski ravnatelj Anton Kosl v Središču sestaviti brezplačno primeren vzporod ter dati na razpolago tudi za te namene potrebno snov. Navesti je samo, v kakem obsegu in s kakimi močmi se namerja prirediti slavnost.

—š— Poziv slovenskim glivoslovcem, da bi mi izvolili poslati svoj naslov. Več pismeno. — Span Anton, učitelj v Slov. Bistrici.

—š— Iz ljudskošolske službe na Štajerskem. Imenovane so: prov. učiteljica na šestrazredni ljudski šoli v Dobovi, Marija Gajškova, za definitivno učiteljico istotam; suplentinja na ljudski šoli v Št. Martinu pri Slovenjem gradu, Marija Vranjekova, za definitivno učiteljico na štirirazrednici v Kapeli; suplentinja na tri-razrednici v Prihovi, Antonija Rezabkova, za definitivno učiteljico istotam; prov. učiteljica na šestrazrednici pri Sv. Tomažu, Ivana Jagodičeva, za definitivno učiteljico istotam. Stalni pokoj je dovoljen nadučitelju na dekliški šoli za okolico v Slovenjem gradu Mariji Cuntarovi in def. učiteljici na ljudski šoli v Črešnjevca Emiliji Pirnatovi, ki se ji je obenem izreklo priznanje deželnega šolskega sveta za njeno uspešno službovanje.

—š— Leitersberg-Krčevine pri Mariboru. Po velikodušnih podporah nam je bilo že nekaj let mogoče preskrbeti ubožnim otrokom naše šole gorko juho in kruh v zimskih mesecih. Pomožni odbor je sklenil tudi letos nadaljevati človekoljubno delo, ki je sedaj potrebnejše, kakor le kdaj. A nemogoče je brez dobrohotne, vsestranske pomoči. Z ozirom na mnogo-vrstna pobiranja v prid vojne oskrbe si pa odbor ne upa obračati se v posebnih prošnjah do naših dobrotnikov, ampak si dovoljuje le tem potom nujno prositi, naj plemenita srca ne zabijo naših lačnih, prezebanjanih otročičev, ki sredi zimskega mraza nimajo niti najpotrebnejšega, mnogokrat niti koščka kruha. Blagohotne darove sprejema baronica Twickl v Krčevinah — Burg Meierhof — in krajni šolski svet Leitersberg-Krčevine.

Koroške vesti.

—k— Draginjske doklade za učiteljsvo na Koroškem. Koroški deželni odbor je na seji z dne 23. novembra 1915 sklenil, dovoliti učiteljskemu osebju na javnih ljudskih in meščanskih šolah na Koroškem enkratne draginjske doklade iz deželnega šolskega zaklada, in sicer: 1. po 120 K vsem oženjenim učiteljem v krajih: Celovec, Trg. Borovlje, Špital, Sovodje, Greifenburg, Milstat, Zgornja Bela, Št. Vid, Breže, Svinca, Krka, Hüttenberg, Stari dvor, Kotarče, Strassburg, Beljak, Paternion, Rožek, Velikovec, Pliberg, Železna Kapla, trg Grebinj, Volšperk, Št. Andraž, Št. Pavel v Lab. dolini, Labud,

Št. Lenart v Lab. dolini, Dravberg in Zg. Dravberg; v industrijskih krajih Bleiberg in Kreuth pri Bleibergu; v letoviških Poreče ob jezeru in Vrba; v vseh šolskih krajih davčnih okrajev Šmohor, Kotlje, Podkloster in Trbiž in onim na najožjem vojnem ozemlju ležečim in vsled draginje najbolj prizadetim šolskim krajem. 2. A) po 100 K vsem oženjenim učiteljem v ostalih šolskih krajih; B) neoženjenim učiteljem in učiteljicam v pod 1. navedenih krajih; 3. po 70 K neoženjenim učiteljem in učiteljicam v ostalih krajih; 4. po 70 K vsem samostojnim učiteljicam za ročna dela, izvzemši učiteljevimi ženam, ki so nastavljene kot učiteljice za ročna dela. Draginjskih doklad ne dobijo v aktivni vojaški službi se nahajajoči neoženjeni učitelji kakor oženjeni učitelji, ki so kot gažisti (praporščaki in kadeti) v vojaški službi.

—k— Padel je na italijanskem bojišču absolvirani učiteljski kadet Maks Primus iz Celovca.

—k— Izpembe v vodstvu okrajnih glavarstev na Koroškem. Deželni vladni svetnik Aleksander vitez Pawlowski pl. Jaroslav je določen za vodstvo okrajnega glavarstva Beljak, deželni vladni svetnik Robert baron Benz pl. Albkron je prestavljen iz Šmohorja v Velikovec in okrajni glavar Franc vitez Siller pl. Gambolo iz Št. Vida v Špital. Nadalje je bilo deželnemu vladnemu tajniku Martinu vitez Fražu pl. Ehrfeldu poverjeno vodstvo okrajnega glavarstva Šent Vid in okrajnemu nadkomisarju Ivanu Merlinu vodstvo okrajnega glavarstva Šmohor.

Goriške vesti.

—g— Odklikovanje. Srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda je dobil kadet Fran Erjavec, učitelj v Misličah in bivši urednik »Domačega Ognjišča«. Odklikoval se je v bojih na severu.

—g— Osebna vest. Učitelj Drago Bratina v Vel. Zabljah na Vipavskem je vpoklican k vojakom. Začasno ga nadomešča Rihard Gorjup, učitelj v Avčah.

—g— Goriško ces. kr. terezijansko kmetijsko društvo je preložilo svoj urad začasno v graščino Lesno brdo, pošta Vrhnika na Kranjskem.

Tržaške vesti.

—t— Šolski semenj na cesarjev dan. Tržaška šolska mladina je za ta cesarjev dan presenetila tržaško občinstvo. Mestne in okoličanske šole so sodelovale, tisočere pridne ročice so pletle, vezle, šivale in lepile, in ko je prišel cesarjev dan, so nam otvorile »šolski semenj«, ki naj pokaže občinstvu dela teh pridnih ročic in naj v proslavo cesarjevega dne prinese našim junakom, ki se bore v mrazu in zimi za obrambo naše domovine, čim več olajšav, čim več okrepila. Dvorana »Fenice« z vsemi predprostori je bila polna izdelkov šolskih otrok, od najpreprostejšega delca še neokretne začetnice, pa do najfinejšega umotvora ženske ročne umetnosti, v vseh slogih, v vseh barvah. In potem igrače, rezbe, slikarska dela itd. itd. Kdo bi mogel našteti vse to! S prav posebnim veseljem pa pripominjamo, da so se po dobrem okusu in finem izdelku odklikovale med drugimi posebno naša CMD šola in prav tako tudi občinske slovenske šole. Resnica je, da so druge šole, kamor zahajajo otroci imovitejših staršev, mogle z večjim sijajem opremiti svoje izdelke, kot pa naše, kamor zahaja večidel deca preprostih, delavskih staršev, gotovo pa je, da so dela, izgotovljena na naših šolah, enakovredna drugim, prav tako pa tudi, da so bila delana s tem večjo ljubeznijo, čim težje so bile žrtve zanje. Vinar uboge vdove je v templju veljal več kot bogatinov srebrnik. — Po dosedanjih računih znaša skupni uspeh vojaškega dne in šolskega semnja nad 40.000 K. V tem znesku pa niso vštete vsote drugih sličnih prireditev.

—t— Za nabavo šolskih potrebščin ubožnim učencem dekliške CM. šole pri Sv. Jakobu je daroval gospod Nazarij Grižon 10 K, za kar se mu vodstvo najsrčneje zahvaljuje.

—t— Za goriške begunce so darovale razne obleke kolegije Bartljeva, Sabadinova in Setničarjeva, učiteljice pri Sv. Ivanu.

—t— Za naše vrle vojake je priredila c. kr. pripravljalnica za srednje šole v Trstu skupno z učenci zbirko darov, ki obseja več tisoč raznih predmetov in se pošlje našim vrlim bojevnikom na južno bojišče. K tej zbirki ste izdatno prispevali tudi tvrdki C. Clessich in Jos. Gorenjec in drug, ki jima bodi izrečena tem potom najiskrenejša zahvala.

—t— Dijaškemu podpornemu društvu v Trstu je daroval tovariš Miroslav Pretnar, ravnatelj c. kr. pripravljalnice za srednje šole, v počestčenje spomina pok. Franca Abrama 10 K.

—t— Za naše ubožne učence je darovala gospa Kacafura: 2 srajci, 1 telovnik, 1 čepico in 1 klobuk. Srčna hvala!

—t— Miklavžev večer otroškega vrtca na Vrdelci je uspel v vsakem oziru kar najpolnejše, zlasti pa v materialnem. Ob nabito polni dvorani smo preživeli res lep večer, zabavajoč se z igrami, petjem in deklamacijami. Vse točke vzporeda so se izvajale prav lepo, tako da moramo odkritosrčno pohvaliti vse, ki so sodelovali. Le tako naprej, mladina naša! Prav posebno pa nam je ugajal Miklavž, ki nam je podal dovolj lepih nauk, obdaril ma se in velike ter nam končno obljudil, da se zopet povrne k nam prihodnje leto. Vodstvo otroškega vrtca in podružnice CMD se prav presrečno zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da je ta prireditev uspela tako lepo.

—t— Iz Kolonje. Nad vse dobro je bila obiskana božičnica CM otroškega vrtca v Kolonji. Z živahnim ploskanjem so pozdravljali Kolonjčani nastope svojih malčkov, ki so bili bogato obdarovani za svojo pridnost. Po vzporedu je bilo veselje s štruklji, tako da jih je kmalu zmanjkalo. Razvila se je ljubka domača zabava, skrbi pa so ostale doma.

—t— Razpis štipendija. Za šolsko leto 1915/16 je oddati gimnazijski štipendij letnih 210 K za dijaka tržaške gimnazije, ki je avstrijski državljan in rimsko-katoliškega veroizpovedanja. Tozadavne prošnje opremljene z običajnimi dokumenti, je oddati najkasneje do 31. decembra t. l. v vložnem uradu mestnega magistrata.

Istrske vesti.

Nikola Maračič

Iz Punta nam poročajo, da je tam umrl tovariš Nikola Maračič, tamkajšnji nadučitelj. — Bil je vrl mož in izboren učitelj, ki je vse svoje življenje posvetil vzgoji otrok in blaginji svojega ljubljenega naroda. — Bodi mu ohranjen trajen spomin!

—i— Junaške smrti je padel v bojih na soški fronti kadet v rezervi bosansko-hercegovskega polka Peter Bolonič, sin nadučitelja Petra Boloniča v Sv. Petru v Šumi. Bil je dne 30. novembra težko ranjen v treh. Odnegli so ga v bolnišnico v Renčah, kjer je zaradi dobljene rane izdihnil svojo dušo in so ga pokopali na tamošnjem pokopališču. Junak je bil in junaške smrti je umrl v obrambo svoje domovine. Padlemu junaku časten spomin, a rodovini njegovi naše najiskrenejše sožalje!

—i— Hrvatske šole za begunske otroke na Moravskem. Dovoljenje za otvorenje hrvatskih šol na Moravskem za begunske otroke iz Istre je že izdano, ali poročajo istočasno z Moravskega, da dotična okrajna glavarstva še niso dobila izkaza učiteljev; zato naj se učitelji obrnejo kar naravnost na okrajno glavarstvo v Moravski Trebovi, Zahrebu in Žumpreku.

—i— Obsojen obrekovalec. Tajnik kanfanarske občine v Istri, Italijanaš Mato Cossara, je bil lani ob izbruhu vojne obdolžen učitelja v Baratu, tovariša Antona Hvala, da je imel v svoji šoli učne knjige, v katerih je bila slika srbskega kralja Petra. Cossara je pri zaslišanju to svojo obdolžitve s prisego potrdil. Hvala je bil 3 mesece v zaporu. Slednjič se je izkazalo, da je Hvala nedolžen, in državno pravdnikstvo je prišlo Cossara zaradi krive pri-sege in obrekovanja. V Rovinju je bil sicer oproščen, ali najvišje sodišče na Dunaju je razveljavilo rovinjsko razsodbo, in vršila se je v Trstu nova razprava, na kateri je bil Mato Cossara obsojen zaradi zločina goljufije in obrekovanja na 6 mesecev ječe. Tako je dobil po nedolžnem preganjanju tovariš Hvala sijajno zadostneženje!

—i— In to v sedanjih časih! »Hrvat-skemu Listu« v Pulju pišejo iz Tinjana: »Naša župnija šteje do 2000 prebivalcev, med katerimi je kvečjemu 100 Italijanov. Do leta 1914. je bila v Tinjanu trirazredna hrvatska šola, v kateri se je italijanski jezik poučeval po dvakrat na teden. Bilo je torej vse v redu. Ali čim je postal župan človek italijanskega mišljenja, se je začelo delati za italijansko šolo, in nekoliko zlepa in nekoliko zgrda so dobili 40 otrok, in italijanska šola se je odprla. V prvi razred je vpisanih 33 otrok, a le trije znajo za silo italijanski, vsi drugi pa — nič. Od teh 33 otrok jih ni niti 10, ki bi bili

dolžni obiskovati šolo, ker imajo 3—5 let. Nadaljni odstavek je cenzura zasegla. »Hrvatski List« zaključuje: »Ali ne veste, da so vaši bratje Hrvatje danes prvi branilci države na Soči? Bodite Hrvatje in pošiljajte svoje otroke v hrvatsko šolo!« — V sedanjih časih, pa kaj takega! Človeku je težko verjeti v tak pojav narodne nezavednosti. V župniji, kjer je, da ali ne, 100 Italijanov — koliko more biti potem za šolo obveznih otrok?! — pa imajo italijansko šolo, v katero očitno zahajajo Hrvatje!

—i— **Iz ruskega ujetništva** se je oglašal kadet Franc Jakopec, učitelj v Pomjanu pri Kopru. Ujet je bil 18. septembra t. l. ter se nahaja sedaj v Caričinu ob Volgi. Piše, da je zdrav.

—i— **Razpuščen občinski zastop.** Namestništvo je občinski zastop v Vodnjanu (Istra) razpuščilo in je začasno vodstvo občinskih poslov poverilo ravnatelju tamonjnje kmetijske šole Robertu Steinerju.

Splošni vestnik.

Sadjarški tečaj priredi kmetijska šola na Grmu za mladeniče, ki se hočejo praktično izvežbati v obrezovanju in oskrbovanju drevja, cepljenju in gojitvi drevja v drevesnici. Tečaj bo trajal od 15. februarja do 15. maja 1916. Sprejme se 12 vajencev v starosti od 15 let naprej. Sadjarški vajenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa po 10 kron na mesec. — Prošnje, ki jim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali pa domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, pošta Novo mesto na Kranjskem, do 5. januarja.

Viničarski tečaj priredi kmetijska šola na Grmu za mladeniče iz vinorodnih krajev, ki se hočejo praktično izvežbati v vseh potrebnih vinogradniških in trtničnih delih. Tečaj bo trajal od 15. februarja do 31. oktobra 1916. Sprejme se 8 učencev v starosti od 16 let naprej. Viničarski učenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa po 10 kron na mesec. Prošnje, ki jim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali pa domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, pošta Novo mesto na Kranjskem, do 5. januarja 1916.

Ljudskoškolski učenec ni študent. Leta 1847. je napravil dr. Stroj v Ljubljani dijaško ustanovo za tri študente lepega vedenja, ki se dobro uče. Sorodniki ustanovitelja imajo prednost. Oče ljudsko šolo obiskujočega Metoda Gregorca v Ljubljani je prosil za podelitev Strojve ustanove, a tako deželna vlada v Ljubljani, kakor naučno ministrstvo sta odbila to prošnjo, češ, da gre taka ustanova le dijakom, ne obiskovalcem ljudskih šol, ki jih ni smatrati za študente. Oče Metoda Gregorca se je pritožil na upravno sodišče, poudarjajoč, da je on sam užival Strojve ustanovo, ko je obiskoval ljudsko šolo, in če je imel on takrat pravico do te ustanove, jo ima sedaj pač tudi njegov sin. Upravno sodišče pa je pritožbo zavrnilo, češ, da učenci ljudskih šol niso nikaki študentje.

Zvišanje poštarine. Z Dunaja poročajo, da namerava tringovsko ministrstvo zvišati porto za pisemske, denarne in paketne poštnje pošiljatelj. Zvišanje poštinih pristojbin naj bi znašalo povprečno 35 odstotkov. One pošiljatelj, za katere so določeni mednarodni tarifi, seveda ne bodo prizadete.

Družba sv. Cirila in Metoda. Letos je poteklo trideset let, kar je bila ustanovljena Družba sv. Cirila in Metoda. To obletnico bi v drugačnih razmerah gotovo slavnostno obhajali, ali sedanja vojna onemogočuje primerno praznovanje. Družba sama se je omejila na to, da je izdala običajni »Koledar (Vestnik) šolske družbe sv. Cirila in Metoda«. V letu 1914. je imela družba sv. Cirila in Metoda na Kranjskem 82 podružnic, ki so nabrale 14.686 K 34 vin., na Štajerskem 67 podružnic, ki so nabrale 9489 K 13 vin., na Koroškem 4 podružnice, ki so nabrale 111 K 81 vin., na Goriškem 38 podružnic, ki so nabrale 6203 K 81 vin., v Trstu 16 podružnic, ki so nabrale 25.632 K 54 vin., v Istri 3 podružnice, ki so nabrale 640 K, na Dunaju eno, ki je nabrala 297 K. Skupaj je bilo 211 podružnic, ki so nabrale 57.061 kron 23 vin. Družba je imela leta 1914. dohodkov 155.448 kron 36 vin., izdatkov pa 220.479 K 17 vin., torej primanjkljaja 71.746 K 56 vin., ki se je pokrival iz družbine glavne viz, raznih skladov in različnim posojilom. Obrambni sklad je znašal koncem 1914. leta 187.012 K 5 vin., V. Polakova zapuščina 177.914 K 96 vin., K. Kotnikova zapuščina 121.956 K 16 vin., zapuščina Marije Vilharjeve 112.400 K, zapuščina Iv. Fabjančiča 36.746 K 54 vin., Fr. Babičeva zapuščina 4364 K 89 vin. Val hvalečnosti zalije slovenskemu človeku srce, če gleda te številke. Naj bodo vedno češčena imena teh dobrotnikov naše šolske družbe! Vsa čista imovina je znašala 31. decembra 1914. l. 1.189.693 K 35 vin.

Uspeh nabiranja volnenine in kavčuga je uprav velikanski, zakaj nabralo se je 20.838 kilogramov različnega blaga, s katerim se je napolnilo skoro pet vagonov. Pičlo tretjino je bilo kavčuga, dve dobri tretjini pa volnenine in sličnih tkanin. Nabiranje je torej imelo nad vse pričakovanje sijajen uspeh.

Razgled.

— **Josip Granec.** Naš zagrebški tovariš in prijatelj Josip Granec je te dni praznoval štiridesetletnico svojega uspešnega in klodonosnega delovanja na šolskem, stanovsko-organizačnem ter kulturnem polju. — Odličnemu hrvatskemu starini-tovarišu k temu službenemu jubileju tudi mi od srca čestitamo! Još mnoga ljeta!

— **Bodoča češka univerza na Moravskem — univerzalni dedič.** Bivši, te dni umrli knez nadškof dr. Kohn v Olomucu je določil za univerzalnega dediča svojega imetja — ki znaša kake tri milijone kron — bodočo češko univerzo na Moravskem, a to po smrti tistih oseb, ki jim je pokojni knez nadškof določil dosmrtno rente. Pokojni cerkveni dostojanstvenik je dajal v zadnjih letih svojega pastirovanja več nego preveč povodov, da se je velika javnost bavila z njim. Poprej miroljuben, blag in posebno velik prijatelj in pospeševalec umetnosti, je postal hipoma razdražen in nemstren, da si je nakopal toliko nasprotstev na vseh straneh — ne izvzemši duhovščine — da se je moral slednjič umakniti z nadškofijske stolice. No, sedaj se oglašajo glasovi, ki pojasnjujejo to njegovo vedenje. Bil je bolan na živcih in videl je povsod sovražnike. Bilo pa, kakor bilo: s svojo oporoko si je postavil najlepši spomenik prijatelja in pospeševalca kulturnega dela češkega naroda, ki bo blagoslavljajal njegov spomin.

— **Češki komponist učitelj Ivan Malat** je umrl v Pragi v visoki starosti 72 let. Pokojni umetnik je bil vdan glasbi z vso dušo. Največje zasluge si je pridobil s populariziranjem glasbene literature, o čemer priča njegova teoretično-praktična šola za pouk na klavirju in vijolini. Najvažnejše delo njegovo je zbirka čeških narodnih pesmi, s katero si je postavil neminljiv spomenik v zgodovini novodobnih čeških umetniških in kulturnih stremiljenj.

— **Državni izpiti za slušatelje prava.** Kakor doznajemo, je naučni minister odredil, da se tistim slušateljem prava, ki poidejo tokom zimskega semestra 1915 do 1916 v vojaško službo, da prilika, da še pred prezentacijo k aktivni vojaški službi položijo državne izpite, ki bi jih po predpisu morali položiti šele začetkom poletnega semestra 1916, oziroma na zaključku zimskega semestra 1915/16. Dekanati pravnih in državnoznanstvenih fakultet dajejo podrobnejša pojasnila o tej izjemni odredbi. Ministrstvo za deželno ozemlje in v sporazumljenju z vojnim ministrstvom obljubilo 6dnevne dopuste tistim izpitnim kandidatom, ki so že vstopili v vojaško službo.

— **Umril je v Gradcu slavni avstrijski kriminalist, vseučiliški profesor dr. Hans Gross, 68 let star.**

— **Ogrska akademija znanosti** je postavila na predlog svojega člana Mihala Horvata poseben odbor, ki naj sestavi spomenico na vladu za uvedbo starih madžarskih imen za neogrške kraje. Taka imena so Becs (Dunaj), Drinapoly (Odrin), Krakko (Krakov), Rigomezó (Kosovo polje), Macso (Mačva), Zagrab (Zagreb), Karolyvaros (Karlovac), Veröcze (Virovitica), Zimany (Zemun) itd.

Obvestilo.

Po izbruhu vojne z Italijo se »Zvonček« ni mogel vsem naročnikom na Primorskem redno dostavljati. Listi nekaterih naročnikov so se vračali s pripomnjo, da jih ni mogoče dostaviti. Za one naročnike, o katerih smo vedeli, da so morali zapustiti svoje domove, shranjujemo liste od 6. številke naprej tu in jih jim pošljemo, ko nam sporoče svoj naslov. Nekateri so storili že to, druge pa prosimo, da nam naznani svoje novo bivališče. Komur manjka kaka številka letošnjega letnika, naj se zglesi, da jo mu pošljemo, da bode vsakdo imel popoln letnik.

Upravništvo »Zvončka«.

DENARNI USPEH DELA SLOVENSKEGA UČITELJSTVA V DOBI VOJNE.

Za »Rdeči križ«	35.971 K 71 vin.
III. vojno posojilo	264.048 K 69 vin.
Skupna vsota	300.020 K 40 vin.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Tovariš Vilk o M a z i pošilja z italijanskega bojišča srčne pozdrave »vsem našim«!

Tako v prvi številki prihodnjega leta pričbimo vrlo zanimiv in aktualen članek »Šolski list«, ki nam ga je napisal tovariš K a r e l W i d e r. Na ta članek opozarjamo že danes!

Vse sotrudnike in sotrudnice prosimo, naj nas podpirajo v prihodnjem letu!

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

V današnji številki prilagamo p. n. naročnikom poštne položnice. Zajedno dobi vsak naročnik izkaza stanja naročnine — kdor tega nima, ima naročnino plačano do 31. decembra 1915.

Vztrajajte in podpirajte stanovsko glasilo in pridobivajte za prihodnje leto novih naročnikov. List more uspevati le tedaj, ako ga z rednim vplačevanjem naročnine — pa če tudi krono na mesec — krepko podpirate, ker tiskarno moramo plačevati, a s čim, če ni vplačil? —

Vsem p. n. naročnicam in naročnikom želi srečno novo leto

upravništvo.

Vesele božične praznike

in srečno Novo leto!

Uredništvo in upravništvo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovenskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Cesto: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. nov. 1915 K 136.494-96.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Prva gorenjska razpošiljalnica

IVAN SAVNIK

Kranj

172

razpošilja na vse strani sveta najmoderneje in najtrpežnejše klobuke v vseh cenah in oblikah od kron 3.— dalje.

Čevlje za dame in g. spode prvovrstne kakovosti prodaja pod konkurenčno ceno.

Za neugajajoče se vrne danar. Meseca avgusta izide bogato il. trova. cenik.

Naročajte in širite mladinski list »Zvonček!«

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914 . . . K 740.000.000.—

Vlog „ 44.500.000.—

Rezervnega zaklada „ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4¹/₂ | 0 | 0

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.

:: Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. ::

Ali ste že član društva »Jubilejska samopomoč«?

Društveniki so lahko učitelji, njihove žene in učiteljice po Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Koroškem. V društvo se sprejemajo le oni, ki še niso stari nad 45 let.

Pri pristopu v društvo se plača pristopnina, ki se ravna po starostnih letih in sicer do 25 let 2 K 50 h, od 25 do 30 let 5 K, od 30 do 35 let 10 K, od 35 do 40 let 15 K, od 40 do 45 let 20 K; poleg tega še 2 K za prvi smrtni slučaj, 2 K letnine, 1 K vpisnine, 30 h upravnine in 20 h poštneine.

Letno se plačuje 30 h upravnine in 2 K za rezervni fond, ki je znašal koncem XII. upravne dobe 8052 K 99 h.

Po društvenikovi smrti izplača načelnštvo takoj zakonitni dedičem tolikokrat po 2 K, kolikor je društvenikov (sedaj 250). Po smrti društvenika plačajo drugi društveniki po 2 K za nadaljni slučaj smrti.

Vsa pojasnila glede pristopa v društvo daje predsednik IVAN SCHMEIDEK, učitelj v Krtini, p. Dob.